

uden ved kongelig Bilkie. Den Organisme altsaa, som er givet Vallø Bestyrelse, er saaa fuldstændig kongelig organiseret som nogen Bestyrelse. Vi have haft mange forskellige Bestyrelser, som igjen havde specielle Bestyrelser, men umiddelbart under Kongen, og hvad denne Umiddelbarhed bethder efter 1849, skulle vi nu ret strax komme til at omtale. Med Vemmetofte er det Samme Tilfældet som med Vallø. Jeg kunde der følge den samme Udviklingsrække, hvad det Finantstille angaaer, og jeg vilde derved komme til det samme Resultat med Hensyn til Bestyrelsen, nemlig at den er stabt paa lignende Maade ved kongelig Bevilling, hvilket er erkjendt af Fundatsen, som indsatte selve Kongen til Herre, saaledes at Kongen var der tilstede som en uundværlig Person, for at denne Bestyrelse kunde ligge for. Under Kongen stod ikke alene Overtilsynet, men det specielle Tilsyn, saaledes at Bestyrelsen maatte rapportere til Kongen stadigt hvert Aar. Hvad Bøndergodset ved Vemmetofte angaaer, da var det endogsaa unddraget den fundatmæssige Klostebestyrelse og lagt hen under en egen Bestyrelse, som umiddelbart refererede om Bøndergodset til Kongen, og slet ikke stod under den saakaldte fundatmæssige Bestyrelse, og forsaavidt Bøndergodset nu er kommet ind derunder, er det kun, fordi Kongen har overdraget denne Bestyrelse at gjøre det, som efter den oprindelige Bestemmelse skulde gjøres af en egen Person. De, der nu have Bestyrelsen, staae altsaa, hvad Bøndergodset angaaer, som Mellemmænd mellem Kongen og Bøndergodset paa samme Maade, som den oprindelige for Bøndergodset specielt betegnede Person. Nu er det altsaa klart, at disse Stiftelser staae under Kongen, som ikke alene Konge i Landet, men som en særlig — om man kunde kalde det saaledes — Overbestyrer eller Overdirecteur. Kongen har i tidligere Tider ikke stillet noget Ministerium mellem sig og dem. — Nu bliver Spørgsmaalet, om det ikke efter 1849 er nødvendigt, at der staaer et Ministerium imellem, eller om dette skulde kunne være undgaaet, og der paastaar jeg: Nei. Kongen er for Dieblisset kun Privatmand med Hensyn til sin Civilliste, og kun med Hensyn til den kan han uden ansvarlig Minister foretage sig

forskjellige Ting; men her ved disse Stiftelser er Kongen ikke istand til at give nogen Underkrift i noget Retsforhold, uden at der er en ansvarlig Minister, som medunderskriver; thi dersom dette ikke var Tilfældet, saa bragte vi Kongen ned til selv at kunne være ansvarlig, men dette er imod vor Constitution. Kongen personlig maa ikke være udsat for at kunne blive behæftet med Ansvarlighed, og dersom vi ville lade ham kunne omgjøre Fundatsen for disse Klostre, bestemme, at der skulde være flere Conventualinder end før, etc., og der deri kunde være begaaet nogen Feil, saa stod Kongen som ansvarlig for Domstolene, men dette kan han ikke. Der maa altsaa en Ministers Underkrift imellem, og jeg skulde tage meget Feil, om jeg ikke har seet det ærede Medlems egen Underkrift paa Sager, som blandt Andet angik Udvidelsen af Conventualindernes Antal (Afbrydelse af Casse). Det troer det ærede Medlem gjerne! men han har underskrevet som ansvarlig Minister og derved godtgjort, at det er Noget, der styes under Staten (Afbrydelse). Ja, det er et meget vansteligigt Spørgsmaal, og hvorfor er det vanstelig? Fordi vor hele constitutionelle Udvikling endnu ikke har gjort et Skridt, som gjør det klart, hvor disse Vindhigheders Begrænsning er, og fordi man nu i en Række af Aar har vænnet sig til, ja jeg troer, jeg kan sige det her, af Hensynsfuldhed og Høflighed mod enkelte Mænd at lade det staae uafgjort, hvorledes det virkelig hænger sammen med disse Stiftelser. Hvergang det dreier sig om at sætte Noget i værk, som de paagjældende Personer, for hvilke jeg har al mulig Agtelse, og som vi ogsaa her i Landet skyldte meget for deres øvrige Fortjenester, ønskede, saa var der en ansvarlig Minister paa rede Haand til at give sin Paategning paa det Kongebud, som vilde det; men hvergang der fra vor Side kom et Forlangende om at gjøre Noget ved disse Godser i Samklang med det, der stier paa tilsvarende og lignende Steder, saa vige de samme ansvarlige Ministre tilbage og sige: Det er Noget, som ikke angaaer Staten, Regjeringen har kun et Overtilsyn. Nei, Regjeringen har et lige saaa fuldt Tilsyn med disse Stiftelser, som den har med de Godser, der f. Ex. staae under Stiftsøvrig-